

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.12.2014 № 1528)

Ефективна ЕКОНОМІКА

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

№ 6, 2014 [Назад](#) [Головна](#)

УДК 339.5:354.1

*Р. Ю. Олексієнко,
к. е. н., доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності,
Академія митної служби України, м. Дніпропетровськ
К. О. Влаєв,
студент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності,
Академія митної служби України, м. Дніпропетровськ
В. Д. Левенцов,
студент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності,
Академія митної служби України, м. Дніпропетровськ*

ОСНОВИ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ТА РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ ОБ'ЄКТАМИ ФАУНИ І ФЛОРИ В УКРАЇНІ

*R. Oleksiienko,
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Management of the Foreign Economic Activity,
Academy of Customs Service of Ukraine, Dnipropetrovsk
K. Vlaiev,
Student of the Department of Management of the Foreign Economic Activity,
Academy of Customs Service of Ukraine, Dnipropetrovsk
V. Leventsov,
Student of the Department of Management of the Foreign Economic Activity,
Academy of Customs Service of Ukraine, Dnipropetrovsk*

BASICS OF THE STATE CONTROL AND REGULATION OF THE INTERNATIONAL TRADE OF THE FAUNA AND FLORA OBJECTS IN UKRAINE

Стаття присвячена аналізу організаційних та економіко-правових засад державного регулювання міжнародної торгівлі об'єктами фауни і флори в Україні. Детально проаналізовано основні положення Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою знищення (СИТЕС). Виділено та пояснено статті Конвенції СИТЕС, що найбільш важливі для повноцінної імплементації даної міжнародної угоди в нашій країні. Досліджено різноманітні організаційні, управлінські та документально-правові засади застосування Конвенції СИТЕС в Україні. Окреслено основні функції митних органів у напрямі контролю за переміщенням об'єктів фауни і флори через митний кордон нашої держави.

This article is devoted to analysis of the organizational, economic and legal foundations of the state regulation of international trade in objects of fauna and flora in Ukraine. The main provisions of the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES) are analyzed in details. The CITES articles, which are the most important for the full implementation of this international agreement in the country are highlighted and explained. Different organizational, administrative, documentary and legal principles for applying CITES in Ukraine are investigated. The basic functions of the customs authorities in control of the direction of movement the objects of fauna and flora through the customs border of our country are underlined.

Ключові слова: державне регулювання міжнародної торгівлі, митний контроль, Конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою знищення (СИТЕС), захист навколишнього середовища.

Keywords: the state regulation of international trade, the customs control, the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES), protection of the environment.

Постановка проблеми та аналіз останніх досліджень. Сучасні процеси глобалізації, що відбуваються на світовому та регіональному ринках, створюють значні економічні перспективи для розвитку країн-учасниць, обміну товарами, ресурсами та технологіями між ними. Водночас, як і будь-які складні й багатогранні аспекти, вони тягнуть за собою ряд питань, вирішення яких стає пріоритетним завданням.

Зокрема, сьогодні серед найбільш актуальних глобальних питань у сучасному суспільстві проблема охорони навколишнього середовища та її окремих об'єктів виділяється як одна з найбільш значущих і важливих. При цьому, збереження генофонду тварин і рослин є одним з основних завдань охорони навколишнього середовища і напрямом міжнародних зусиль у цій галузі, про що свідчить діяльність міжнародних організацій [1-6]. Тому необхідність посилення заходів щодо захисту навколишнього середовища, як для всього світу в цілому, так і для окремих регіонів та держав, безумовно, є серйозним завданням.

Безпечно довкілля є основною умовою здорового існування не тільки для нинішнього, а й майбутнього покоління. Саме тому будь-яка країна повинна приділяти таку значну увагу питанням, що стосуються охорони природи; дотримання фізичними та юридичними особами та організаціями вимог екологічної безпеки; дотримання екологічних норм, правил і обмежень використання природних ресурсів при здійсненні господарсько-економічної, управлінської та інших видів діяльності. Проте, як свідчить аналіз вітчизняного законодавства [7; 11-16] та реалій його практичного застосування [8; 9; 10], існує чимало проблемних моментів у даній площині. Зокрема, проблема торгівлі рідкісними видами диких тварин і рослин, вилученими з природного середовища, є одним з ключових чинників, що призводять до їх вимирання. При цьому держава за допомогою власних контролюючих органів, у тому числі митних, може і повинно брати активну участь у запобіганні незаконного переміщення і торгівлі об'єктами рослинного і тваринного світів.

Таким чином, ефективне рішення проблеми контролю за переміщенням об'єктів фауни і флори через митний кордон, безумовно, є вкрай важливим і відповідальним питанням, що підкреслює актуальність обраного в даній статті напрямку дослідження.

Метою даної роботи є дослідження організаційних, управлінських та економіко-правових основ державного контролю та регулювання міжнародної торгівлі об'єктами фауни і флори в Україні, відповідно до міжнародних стандартів та вимог.

Результати дослідження. Очевидно, що багато видів диких тварин і рослин, вже сьогодні, на жаль, вважаються під загрозою зникнення. Одним з основних факторів, при цьому, є міжнародна торгівля. Таким чином, контроль над імпортом, експортом та транзитом тварин і рослин повинен регулюватися відповідно з конкретними правилами, встановленими міжнародними угодами і національним законодавством відповідних країн.

Серед різних міжнародно-правових документів у цій сфері (рис. 1) найбільш важливим для України по праву вважається Конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою знищення (СІТЕС).

Рис. 1. Основні міжнародні конвенції та угоди Організації Об'єднаних Націй з охорони навколишнього середовища, найбільш актуальні для України (згідно з інформацією з джерела [1])

Крім того, Конвенція СІТЕС також є одним з найбільших угод зі збереження дикої природи. З моменту свого створення вона була призначена для організації ефективної основи для міжнародної протидії браконьєрству та торгівлі найбільш уразливими видами природних ресурсів.

Конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою знищення (СІТЕС) була підписана 3 березня 1973 року в Вашингтоні (округ Колумбія, США) [2]. Тому ця Угода також відома під назвою Вашингтонська конвенція.

Важливо підкреслити, що цілі СІТЕС збігаються з Глобальною стратегією з охорони навколишнього середовища, проголошеної в 1980 році Програмою ООН з навколишнього середовища (ЮНЕП) [3], Міжнародним союзом з охорони природи (МСОП) [4] і Всесвітнім фондом дикої природи (WWF) [5].

Участь у СІТЕС є добровільним, хоча дотримання Конвенції є обов'язковим для всіх держав, які його підписали. Пункт (h) статті I Конвенції СІТЕС [2] пояснює, що учасником цієї Конвенції є держава, для якої ця Угода набула чинності. В даний час існує 178 учасників [6], включаючи всі великі європейські країни, США, Російську Федерацію та інші колишні радянські республіки.

У свою чергу, Україна стала учасником СІТЕС, ратифікувавши дану Угоду відповідно до Закону України від 14 травня 1999 року «Про приєднання України до Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори» [7].

З урахуванням основних положень СІТЕС необхідно відзначити, що ця Конвенція визначає і контролює загальний порядок переміщення і торгівлі не тільки щодо живих рослин і тварин, але також для їх частин (плодів, насіння, кісток, рогів, м'яса тощо) і похідних (продуктів харчування, ювелірних, технічних, декоративних, медичних та інших виробів). При цьому підпунктом (с) статті I Конвенції СІТЕС поняття торгівлі приписується до будь-якої діяльності, наприклад, до експорту, реекспорту, імпорту та інтродукції з моря.

Відповідно до статті II СІТЕС, основоположні принципи цієї Конвенції базуються на відповідних заходах контролю за торгівлею видами дикої флори і фауни в залежності від наявності їх в одному з трьох додатків (рис.2).

При цьому Додаток I включає всі види, яким загрожує вимирання, які є або можуть бути об'єктом торгівлі [2; п.1 ст. II]. Таким чином, торгівля зразками таких видів має бути особливо суворо регульована, з метою не ставити під загрозу подальше їх виживання, і повинна бути дозволена лише у виняткових обставинах. Сьогодні в Додаток I включені 978 видів дикої фауни і флори [6]. Зокрема, серед видів цього Додатка перераховані такі тварини, як: горила, тигр, леопард, ягуар, деякі популяції слонів, носорогів, страусів, кенгуру тощо.

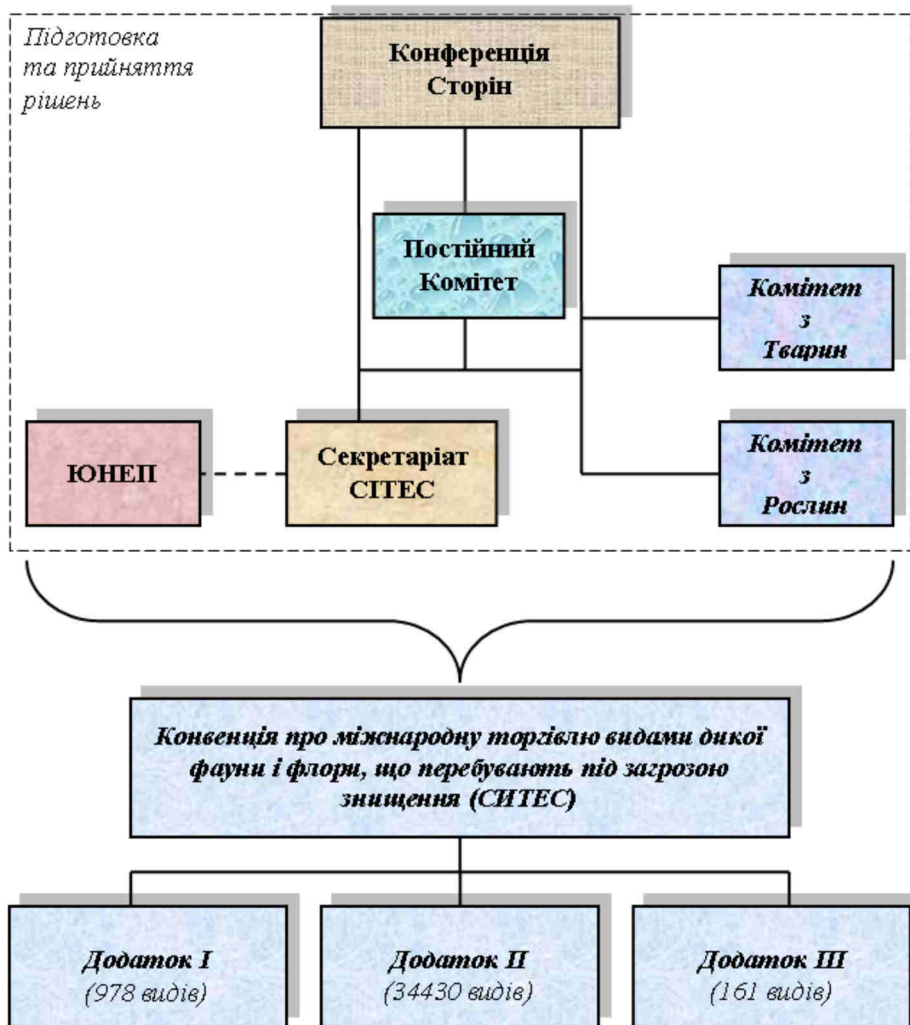

Рис. 2. Спрощена структура Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою знищення (згідно з інформацією з джерела [6])

У свою чергу, відповідно до підпункту 2 статті II Конвенції СІТЕС [2], Додаток II включає в себе:

(А) всі види, які на даний час хоч і не обов'язково перебувають під загрозою зникнення, але можуть опинитися під такою загрозою, якщо торгівля зразками таких видів не буде суворо регулюватися з метою уникнення такого використання, що несумісне з їхнім виживанням; та

(В) інші види, які мають підлягати регулюванню для того, щоб за торгівлю зразками деяких видів, згаданих у підпункті (а) цього пункту, міг бути встановлений ефективний контроль.

На даний час додаток II охоплює близько 34430 видів [6].

Підпункт 3 статті II передбачає, що Додаток III повинен включати всі види, які будь-яка Сторона визначає як підлягають регулюванню в межах її юрисдикції з метою попередження чи обмеження експлуатації і в якості нужденних у співпраці з іншими Сторонами в галузі контролю торгівлі. Зараз даний Додаток є найменшим серед трьох представлених. Він включає в себе 161 видів [6].

Таким чином, у даний час близько 5600 видів тварин і 30 000 видів рослин перебувають під захистом СІТЕС від надмірної їх експлуатації в міжнародній торгівлі [6]. Незважаючи на те, що всі види перераховані та згруповані у три Додатки СІТЕС за ступенем, наскільки вони схильні до негативного впливу міжнародної торгівлі, в той же час, деякі види можуть бути одночасно включені в кілька додатків. Тобто, одні й ті ж види на деяких територіях можуть бути перераховані в Додатку I, а на інших територіях у Додатку II і т.д. Деякі експерти вважають, що така ситуація є занадто ризикованою [8, с.73], оскільки в цьому випадку види фауни і флори з більш охоронюваних районів можуть бути реекспортовані через територію з менш суворими вимогами.

Необхідно окремо відзначити, що серед видів, занесених до Додатків СІТЕС, є багато представників української фауни і флори, які безконтрольно вивозяться за межі нашої країни [9, с.15]. Наприклад, зараз в Україні торгівля рідкісними рослинами, комахами, амфібіями, рептиліями і хижими птахами, занесеними до Червоної книги України, набула значного поширення. Не менш серйозна стурбованість міжнародного співтовариства пов'язана з контролем популяції осетрових, які є привабливою мішенню для незаконного промислу і торгівлі в Україні [9, с.16]. Для того щоб прийняти термінові узгоджені заходи щодо збереження осетрових і запобігти або зменшити незаконну міжнародну торгівлю, 10-та Конференція Сторін СІТЕС (1997) прийняла резолюцію про включення всіх видів осетрових у Додаток II Конвенції.

Необхідно підкреслити, що відповідні поправки, при необхідності, можуть бути застосовані до поточного утримання будь-якого Додатка СІТЕС відповідно до положень та вимог Статті XV і XVI Конвенції [2].

Так чи інакше, з урахуванням зазначеної інформації, щодо кількості видів, занесених до Додатків СІТЕС, та з урахуванням положень статей III, IV і V цієї Угоди [2], легко зробити висновок, що міжнародна торгівля більшістю видів фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення, не заборонена, але повинна підлягати жорсткому регулюванню з боку офіційно уповноважених органів.

Конвенція СІТЕС забезпечує управління міжнародною торгівлею деякими видами флори і фауни в результаті надання відповідних дозволів та сертифікатів, відповідно до статті VI цієї Угоди. Важливо підкреслити, що окремий дозвіл або сертифікат повинні бути обов'язковими для кожної партії зразків [2, п.5 ст. VI].

Проте в деяких випадках, відповідно до положень статті VII Конвенції [2], встановлюються винятки, коли для транспортування зразків СІТЕС або не потрібні ніякі дозволи, або діють певні менш суворі правила. Наприклад, підпункт 5 статті VII передбачає, що за наявності документів, які доводять, що будь-який зразок виду тварин був виведений в неволі або будь-який зразок виду рослин був штучно вирощений або є частиною такої тварини чи рослини, або був отриманий від нього, то не потрібно мати ніяких спеціальних дозволів або сертифікатів від органів СІТЕС.

Слід зазначити, що відповідно до положень статті IX Конвенції СІТЕС, кожна Сторона визначає державний орган, який відповідає за ліцензування торгівлі видами СІТЕС і видачу сертифікатів. Крім того, Сторони повинні визначити принаймні один науковий орган [2, п.1(b) ст.IX], уповноважений давати експертну оцінку ефективності торгівлі відповідними видами, включеними до списку, сформований на Конференції Сторін, яка збирається, як мінімум, раз на два роки IX [2,

п.2 ст.ХІ].

На наш погляд, Конференцію Сторін (див. рис. 2), яка діє відповідно до положень статті ХІ, не буде помилкою розглядати в якості основного законодавчого органу СІТЕС. Водночас Секретаріат може вважатися в якості основного виконавчого, контрольного та організаційного органу з урахуванням його функцій і повноважень, відповідно до положень статті ХІІ Конвенції СІТЕС. Фактично, ці два органи створюють правила для всіх країн у галузі контролю над міжнародною торгівлею зникаючими видами СІТЕС.

У той же час, вимоги СІТЕС, які можна розглядати як найбільш обов'язкові для Сторін, з нашої точки зору, містяться у статтях VIII і XIV [2]. При цьому статтею VIII описуються можливі заходи, які повинні бути прийняті Сторонами, починаючи зі штрафів за неприпустиму торгівлю чи володіння видами СІТЕС аж до їх конфіскації і повернення в державу експорту. Водночас, стаття XIV, враховуючи вплив на внутрішнє законодавство Сторін та міжнародні конвенції, за своєю суттю, передбачає додаткових жорстких вимог, крім тих, які включені в положення Конвенції СІТЕС.

Іншими словами, беручи до уваги положення зазначених статей, можна було б сказати, що ніякі спеціальні закони або інші документи не потрібні для здійснення Конвенції СІТЕС в конкретній державі. Отже, дана Угода швидше надає свого роду основу, яка враховується кожною Стороною, і на підставі якої кожна Страна буде свої власні екологічні та інші відповідні законодавчі акти [10, с.39-40]. Це також може відноситися до нашої держави, яка може спробувати застосовувати Конвенцію СІТЕС без створення будь-яких спеціальних внутрішніх документів. Тим не менш, деякі законодавчі та адміністративні зміни, в тому числі пов'язані з митною діяльністю, були здійснені в Україні для втілення в життя положень Конвенції СІТЕС.

Насамперед, мова йде про створення нових додаткових документів після того, коли Угода СІТЕС була ратифікована в Україні у 1999 році [7].

Слід сказати, що в нашій країні адміністративні органи СІТЕС включають Міністерство екології та природних ресурсів України (яке видає дозволи та сертифікати СІТЕС на зразки всіх видів тварин і рослин, занесених до Додатків СІТЕС, крім осетрових видів риб і їх продукції) та Державне агентство рибного господарства Україна (яке видає дозволи та сертифікати СІТЕС на види осетрових та їх продукцію). Ці органи призначені відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 1822 від 13 грудня 2000 року «Про заходи щодо забезпечення виконання міжнародних зобов'язань України у зв'язку з її приєднанням до Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою знищення» [11]. Відповідно до даного документа (пункт 3), науковими органами СІТЕС в Україні є:

- Інститут зоології імені І.І. Шмальгаузена Національної академії наук (для видів дикої фауни, крім осетрових видів риб і морської фауни);
- Інститут ботаніки імені М.Г. Холодного Національної академії наук (для видів дикої флори, за винятком морської);
- Інститут біології південних морів імені А.О. Ковалевського Національної академії наук (для морської фауни і флори);
- Південний науково-дослідний інститут морського рибного господарства та океанографії (для осетрових видів риб).

Порядок надання дозволу СІТЕС в Україні регулюється самою Конвенцією [2] і «Правилами видачі дозволів та сертифікатів на ввезення в Україну та вивезення за її межі зразків видів дикої фауни і флори, які є об'єктами регулювання Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою знищення», які затверджені 16 квітня 2002 спільним наказом Міністерства екології та природних ресурсів України та Міністерства аграрної політики України № 147/110 [12].

Проаналізувавши законодавчу діяльність українських органів і організацій, пов'язаних із застосуванням Конвенції СІТЕС, можна зробити висновок, що в період з 2003 по 2011 не було ніякого значного прогресу в створенні документів, які можуть бути корисними для подальшої реалізації СІТЕС в Україні.

Але в 2011 році був підготовлений і представлений на затвердження проект наказу «Про затвердження форм дозволу на імпорт та експорт зразків видів дикої фауни і флори, сертифіката на пересувні виставки, реекспорт та інтродукцію з моря зазначених зразків, які є об'єктами регулювання Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою знищення, та зразка заявки для їх отримання». Згодом цей Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України був виданий 29 лютого 2012 під № 107 [13].

Крім того, в 2011 році в Україні був опублікований і поширений серед правоохоронних органів Короткий довідник з ідентифікації зразків СІТЕС [14].

Також Україна регулярно відвідує різні міжнародні семінари, наради, конференції, семінари та тренінги з питань реалізації Конвенції СІТЕС. Крім цього, українські органи управління СІТЕС організують тематичні науково-технічні семінари, які проходять в нашій країні і на яких обговорюються і аналізуються найбільш актуальні національні питання, що відносяться до застосування даної Конвенції.

За результатами цих заходів Україна готує регулярні звіти до Секретаріату СІТЕС, відповідно до вимог пункту 7 статті VIII Конвенції СІТЕС [2].

У 2012 році був підготовлений новий проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку вилучення і передачі тимчасового утримання (зберігання) видів флори і фауни, які занесені до Червоної книги України або є об'єктом регулювання Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою знищення (СІТЕС), вилучених у порушників природоохоронного законодавства» [15].

Одна з останніх і, на наш погляд, найбільш значних змін в законодавстві пов'язано зі створенням нової редакції Митного кодексу України в 2012 році. Важливо уточнити, що перед створенням нової редакції Митного кодексу в Україні всі ці функції були покладені на різні офіційно уповноважені органи для виконання в митних пунктах пропуску. Таким чином, до того моменту не було повної ефективності у проведенні заходів з реалізації СІТЕС на митному кордоні через безліч різних органів влади, які намагалися виконувати свої функції, фактично спрямовані на спільну мету – контроль над торгівлею видами СІТЕС.

Проте зі створенням нової редакції Митного кодексу України, відповідно до пункту 1 статті 319 [16], українські митники отримали право здійснювати державний санітарний, епідеміологічний, ветеринарний, фітосанітарний, екологічний та інші види контролю в пунктах пропуску через державний кордон України. Митні органи також отримали право співпрацювати при необхідності з іншими органами, уповноваженими виконувати зазначені види контролю. Варто зазначити, що в даний час митні органи в нашій країні виконують вищезгадані функції у складі Міністерства доходів і зборів України [17].

У підсумку можна сказати, що всі зазначені вище доробки вже зараз можуть дати можливість відповідним українським контролюючим органам діяти більш ефективно, організувати нормальний процес і скоротити час на контроль видів фауни і флори тощо, тобто діяти відповідно до вимог Конвенції СІТЕС.

Висновки. Тим не менш, незважаючи на успіхи в деяких законодавчих напрямках застосування Конвенції СІТЕС в Україні, залишається ще багато практичних і організаційних кроків, які повинні бути зроблені в подальшому.

Можливість швидкого та ефективного вирішення відповідних проблем, пов'язаних з міжнародною торгівлею видами СІТЕС і зміцненням митного контролю в пунктах пропуску через державний кордон, стимулюватиме розвиток цивілізованих економіко-правових відносин та торгово-комерційної діяльності у цій галузі. У свою чергу, це дозволить збільшити надходження до державного бюджету і скоротити втрати від браконьєрства та контрабанди видів диких тварин і рослин; дозволить поліпшити існуючий механізм управління популяціями рідкісних видів. І, як наслідок, всі ці поліпшення стануть основою накопичення позитивного авторитету України на міжнародному рівні.

Література.

1. Організація Об'єднаних націй: офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/en/>
2. Конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою знищення (СІТЕС) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cites.org/eng/disc/text.php#texttop>
3. Організація Об'єднаних Націй з навколишнього середовища (ЮНЕП): офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unep.org/>
4. Міжнародний союз охорони природи (МСОП): офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.iucn.org/>
5. Всесвітній фонд дикої природи (WWF): офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.worldwildlife.org/home-full.html>
6. СІТЕС: офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cites.org/>
7. Закон України «Про приєднання України до Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою знищення» від 14.05.1999 № 662-ХІV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>
8. Авраменко І. Міжнародне екологічне право / І. Авраменко. – Київ, 2005. – 188 с.
9. Зуєв В. Організаційно-правові проблеми забезпечення митними органами України виконання міжнародних зобов'язань (на прикладі Конвенції СІТЕС) / В. Зуєв // Журнал Митниці. – 2007. – № 1 (49). – С.15-18.
10. Oleksienko Roman. Organizational, economic and legal aspects of the state regulation of international trade in CITES species in Ukraine / Roman Oleksienko // Customs Scientific Journal CUSTOMS. – Regional Office for Capacity Building & Regional Training Centers for the European Region of the World Customs Organization. Academy of Customs Service of Ukraine. – 2013. – №2. – P. 34-50.
11. Постанова Кабінету Міністрів України «Про заходи щодо забезпечення виконання міжнародних зобов'язань України у зв'язку з її приєднанням до Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою знищення» від 13.12.2000 № 1822 [Електронний ресурс]. – Режим

доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>

12. Спільний наказ Міністерства екології та природних ресурсів України та Міністерства аграрної політики України «Про затвердження Правил видачі дозволів та сертифікатів на ввезення в Україну та вивезення за її межі зразків видів дикої фауни і флори, які є об'єктами регулювання Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою знищення» від 16.04.2002 № 147/110 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>

13. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження форм дозволу на імпорт та експорт зразків видів дикої фауни і флори, сертифіката на пересувні виставки, реекспорт та інтродукцію з моря зазначених зразків, які є об'єктами регулювання Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою знищення, та зразка заявки для їх отримання» від 29.02.2012 №107 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>

14. Регіональні питання. Доповіді регіональних представників СІТЕС. Шістдесят перша нарада Постійного комітету в Женеві (Швейцарія), 15-19 серпня 2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cites.org/common/com/SC/61/E61-56-04.pdf>

15. Доповідь про щорічні плани дій Міністерства екології та природних ресурсів України за 1 півріччя 2012 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.menr.gov.ua/>

16. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>

17. Міністерство доходів і зборів України: офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minrd.gov.ua/>

References.

1. United Nations: the official web-site, <http://www.un.org/en/>
2. Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora, 1973, available at: <http://www.cites.org/eng/disc/text.php#texttop> (Accessed 05 May 2014).
3. United Nations Environment Program (UNEP): the official web-site, <http://www.unep.org/>
4. International Union for Conservation of Nature (IUCN): the official web-site, <http://www.iucn.org/>
5. World Wildlife Fund (WWF): the official web-site, <http://www.worldwildlife.org/home-full.html>
6. CITES: the official web-site, <http://www.cites.org/>
7. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999), Law of Ukraine "On Ukraine's Accession to the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora", available at: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws> (Accessed 07 June 2014).
8. Avramenko, I. (2005), *Mizhnarodne ekologichne pravo* [The international ecological law], Kiev, 188 p.
9. Zuiiev, V. (2007), "The organizational and law problems of providing the international obligations by the Customs authorities of Ukraine (on the CITES Convention)", *Zhurnal Mytnytsia*, No. 1 (49), pp.15-18.
10. Oleksienko, R. (2013) "Organizational, economic and legal aspects of the state regulation of international trade in CITES species in Ukraine", *Customs Scientific Journal CUSTOMS*, Regional Office for Capacity Building & Regional Training Centers for the European Region of the World Customs Organization, No. 2, pp. 34-50.
11. Cabinet of Ministers of Ukraine (2000), Decree "On measures to ensure compliance with obligations relating to the accession to the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora", available at: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws> (Accessed 12 June 2014).
12. Ministry of Ecology and Natural Resources of Ukraine and Ministry of Agrarian Policy of Ukraine (2002), Joint Order "On Rules of issuance the permits and certificates for import to Ukraine and export outside its limits of the specimens of species of wild fauna and flora which are the subjects for regulation of the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora", available at: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws> (Accessed 11 June 2014).
13. Ministry of Ecology and Natural Resources of Ukraine (2012), Order "On adoption of forms for export and import of specimens of wild fauna and flora, a certificate for travelling exhibitions, re-export and introduction from the sea of the specified specimens which are CITES regulated objects and a sample of application for their obtaining", available at: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws> (Accessed 11 June 2014).
14. The Standing Committee (2011), "Regional matters. Reports of regional CITES representatives", Sixty-first meeting, Geneva (Switzerland), available at: <http://www.cites.org/common/com/SC/61/E61-56-04.pdf>
15. Ministry of Ecology and Natural Resources of Ukraine (2012), "Report on the Annual Action Plan of the Ministry of Ecology and Natural Resources of Ukraine for the 1st half in 2012", available at: <http://www.menr.gov.ua/content/article/11399>
16. The Verkhovna Rada of Ukraine (2012), Law of Ukraine, "Customs Code of Ukraine", available at: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws> (Accessed 09 June 2014).
17. Ministry of Revenue and Duties of Ukraine: the official web-site, <http://minrd.gov.ua/>

Стаття надійшла до редакції 18.06.2014 р.

ТОВ "ДКС Центр"